

Ընդհակառակը, եթէ մեզ ասան, որ հայերն ունին մի կոմիտէ, որը կ'ողակտեսան ազգիբերէ մէջ համերաշխութիւն եւ քարոզում, կամ չար սերմինսերմանում տեղացիներէ մէջ քաղաքական նպատակներով, մենք ասելու ոչինչ չենք ունենալ եւ մտքի լոգիկային հետևողականութեամբ կ'ասենք,

կան տարազին շորերի, իսկ թուրքերը
չգիտեին և արխանուղ միայն. հայոց
գլխոթ արդիանաբերական ձևնադրանքը
թիւնների մէջ է դնում, իսկ թուրքերը
տառիկով տալիս. հայոց վաճառատուն
նոր թիւնն և արտեհանքն մէջ նորադր
նոր ճիւղեր մտցնելու ուղիկ է անում
իսկ թուրքը տավրէ է ունենա՞ծի վաճա
թուհիս նստել և ձագերի հանել. հայոց
սակարջուտով է դարձաբանանքի, ընդ
առաքա՞նքների, դպրոցների, բարի
դործանան և հրատարակչա՞նքն ընկի
թուխնանքի թիւքը, իսկ
արձաքանքների, թէլարանքների, սաղար
ու գղանքանքների. հայը գիրք է անում
թուրքը՝ դաշման, հայը՝ դրէկ, թուրք
ըր խորովակ շամփուր...

գութիան, բարբառի կենցիկ դեպի ճանաչում, ճանաչողարկի և բաղադրի վերելքի մատուցող ջանքիները պարագայուն են՝ դուրի-Աղա-Քեարիմը, իսկ միւս մասը՝ պարագայունը՝ դուրի-Աղա-Նադաշն և Ղաշանց երկուսի ձեռքի տակ կան Նադարից ուելի չարս-Ֆառան թուրքերը՝ դուրս բաղկացած են չալչիները, վաթալչիները, զիշեալյիս դուրերը, բնականաառնները և մարդասպանները՝ Այս երկու զախի ձեռքից որ մէկը ու Պաշարուլու» Եւ ունենում, դիմում

(*) «Դուրի» Թուրքերին նշանակում է՝ բաներուն:

*) Թուրքերի խառնուրդը բացառելու ժամանակ մենք կարծեցինք, թէ նախնապատ իշխանի նշանակումն են կատարումը, խախտելով Յ նապարհի սուլթանիցի կամ Յ ամիր ըմալի արտոնությունը: Այդպես էլ նապարհի էին Քնուր ըմալ-ն: Այդպես էին կարգվել և բոլոր ըմալ իշխանիցները: Բայց այսօր է միայն պարզուրուր այդ զոյգների ծրարանն է եղել և ոչ բըրջ. նախնապատ զին. փառեկներ:

Փ.

Անկասկած է, որ այդքան մի պատասխանատու ինդիվիդ կարող է չլինի։ Գրադեյն վճռուել միայն այն պայմանով, երբ է. Մեծութեան Կայսերապետի գովազդը պաշտպաններ իբրև ստորադրույող պաշտպաններ կողմից կատանայ հաբեաբոր եղա՝ անպատշաճ իբրև բարձրագույն կամ ի կատար ածելու համար։ Այն է. տասնութիւնը, թէ այդ հարցի լուծուած համալուծութիւնը կըրտուած Կովկասի բնակչութեան բոլոր զապաշտպանները ողջմա մարդկանց կողմէն։

Մենքնաբով աչքի տեսլ ամն հայկ
ցակէտը, որ հանրային ապահովու
թեան եւ պետական կարգիւնի պա
պանումը վերեւ անհարկուած իւր
գարկութեան ըրորդ յիշոցներով
աշարարել հակըրթիմներ իրակա
ւաներարործելի է առանց բնակչու
թեան ու հասարակութեան ողջ մի
տարրերի զոտարկացութեան, եւ կա
ծուծ եմ, որ այդպիսի մի դործա
յութիւն հնարաւոր է միայն
Վեպարու, երբ հասարակութիւն
յարգանաւ ու վստահութիւն ունի
պի իշխանութիւնը ու նրա գործոն

Աստադի, այդ \$5 5 և 6-ի խմբի
գրութիւնը թիւի է: Անդրշուտ, եր
պայտօրեայ «ժամանակաշուր կանոն
ներ»-ի՝ իսկական մնացույն կանոնն
էլ վերածելու ճաբըը կըբարտի պա
տմական և ոչ պաշտօնական շրջան
ները, կըբացայտի եղած թիւերն
կուղղորդի սպողած սխալը, որը, է
համոզուած եմ, մի թիւերիսպօլի
է, քանի որ հակասում է 1874 թու
յուլիի 19-ի օրէնքին, հետեւեալն
է՝ օգոստոսի 1-ի կառուցարէշ սեն
տին տուած Ֆարճբադցոյն ուկարի
Ալպա՝ անցնում եմ «ժամանակաշու
կանոններ»-ի վերջին՝ երբորդէ կ
տին:

(Վերջը մեւս անգամ)

ԲՅ. Մ. Շանկապետեան

Բժ. Ս. Շահնուգարեան

